

**Előfizetési árak:**  
 Egész évre . . . . . 12 frt.  
 Félre . . . . . 6 „  
 Negyedévre . . . . . 3 „  
 Egy órá . . . . . 1 „  
 Egyes szám 4 kr.

**Kiadóhivatal:**  
 Pleitz Fer Pál könyvnyom-  
 dája Nagybecskerek, Uri-  
 utca 276. sz., hová az  
 előfizetések és a lap szét-  
 küldésére vonatkozó felszó-  
 lamlások intézendők.

# TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

**Szerkesztőségi iroda:**  
 Nagybecskerek,  
 Ferencz-József-tér.  
 Bauer-féle ház  
 hová a lap szellemi részét  
 illető minden közlemény  
 intézendő.

**Hirdetések**  
 a kiadóhivatalban fogad-  
 tatnak el. Azonkívül az  
 összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap,  
 vasár- és ünnepnapok  
 kivételével.

## Telepítési ügyek.

Nagy-Becskerek, augusztus 10.

Hónapok óta majd egy, majd pe-  
 dig más alakban fölmerül a lapokban  
 az a hír, hogy a földmivelésügyi mi-  
 nister törvényhozásilag rendezni akarja  
 a magyar telepítvényesek ügyét.

Mindenkor örömmel regisztráltuk  
 a kormány e nembeli kezdeményezé-  
 séről szóló újságokat, mert tapasztala-  
 tok állanak rendelkezésünkre, amelyek  
 a telepítvényesek ügyének rendezésé-  
 nél minden haladékot egyenesen ki-  
 zárnak.

A legújabb hír szerint, Bethlen gr.  
 földmivelésügyi miniszter ősszel a tör-  
 vényhozás elé törvényjavaslatot szán-  
 dékozik terjeszteni a telepítési ügy  
 szabályozásáról. E javaslattal pontos-  
 san meghatározni szándékozik a telep-  
 ítés előfeltételeit, különösen az egyes  
 telepítvényeseknek juttatandó terüle-  
 tek maximumát és minimumát, a min-  
 den községben szükséges kultur-inté-  
 zetek terjedelmét és az egyes telepít-  
 vényesek részéről történendő törleszté-  
 tések feltételeit. Valószínűleg célba  
 fog vétetni a járadéki jóságok alapi-  
 tása által eszközözendő telepítés is. A  
 miniszter több szakembert küldött  
 külföldre, különösen Németországba,  
 hogy az ottani telepítési viszonyokat  
 tanulmányozzák.

E hirben körülbelül kifejezést nyer  
 az az irány is, amelyben a földmive-

lésügyi kormány részint az egészen  
 új telepítéseket eszközölni, részint  
 pedig a már meglévő állami telepes  
 községeket rendezni akarja.

Miután a telepítési programnak  
 még csak az alapelveit sem ismerhet-  
 jük (csak az irányát látjuk), behatólag  
 nem foglalkozhatunk az ügygyel.

Egyetmást azonban már most el  
 kell mondanunk.

Föltétlen helyeslésünkkel találkozok  
 a miniszteri elhatározásnak az a része,  
 amely szerint az egyes telepítvénye-  
 seknek juttatandó terület maximumát  
 és minimumát, valamint a kultur-  
 intézmények terjedelmét s a törlesztés  
 mikéntjét, tehát a telepítés előfelté-  
 teleit már most szándékozik meg-  
 állapítani.

A miniszternek rendelkezésére álla-  
 nak azok a szomorú adatok, amelyek  
 például a csanádmezei állami telepíté-  
 sék sikertelenségét illusztrálják és  
 okadatolják. Ez okok között mindjárt  
 szembetűnik először az, hogy a földek  
 kihasítását minden rendszer nélkül  
 eszközölték s az átöröklést nem szabá-  
 lyozták. (A maximumot és minimumot  
 nem határozták kellőképp meg.) Másod-  
 szor pedig az, hogy a törlesztésnél  
 nem tartották be az egyes hatóságok  
 a szerződés feltételeit, részint pedig  
 nem törődöm féle lustaságból. A követ-  
 kezés azután röviden beállott. Az

öröklésben bábeli zavar lett, ami  
 drága perekre adott okot. A nem fize-  
 tett részletek pedig oly összegig szapo-  
 rodtak föl, hogy a fölperesek nem  
 voltak képesek még a saját befektetett  
 vagyonkájukat sem kivonni a liczi-  
 táció alól.

Az állam is vesztett. A telepesek  
 is vesztettek. Az intézmény hitele csor-  
 bult. S végre is, aligha el nem kell  
 engednie az államnak követeléseit.

Ezeket a kalamitásokat az újabb  
 telepítéseknél el kell kerülni.

A főbb szempontok a következők  
 volnának:

A telepítéseknél meg kell válasz-  
 tani magukat a telepeseket is.

A nemzetiségi vidékekre be kell  
 ékelni a magyar fajt. A király-  
 hágnon tuli, a dunántuli kerületekből  
 ezrivel vándorol ki a magyarság új  
 földre, az előbbi kerületből Horvát-  
 országba, az utóbbiból pedig Romá-  
 niába. Sőt a Tisza mentéről, a belát-  
 hatatlan síkságról, a nagy latifundi-  
 mok e hazájából is nagy tömegben  
 vándorol ki fajunk népe Szerbiába  
 és Romániába.

Ezt a kivándorlást meg kell aka-  
 dályozni az állami birtokon való tele-  
 pítésekkel.

A mi a földmennyiséget illeti, a  
 magyar földmivelő 10—12 holdból,  
 ha barmainak közlegelője van, nem

## A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

### Néhány komoly (?) szó a cseh fürdőkről.

(Karls-, Franzens-, Marienbad és Gieshübl-Puchstein.)

— A „Torontál” eredeti tárczája. —

Kedves h. Szerkesztő ur! Ne féljen hogy  
 b. lapja hasábjain felfedezni kívánom a cseh  
 világfürdőket. Legnagyobb örömeimre meg-  
 cselekedték azt már előttem régen, s így  
 belejöttem már a készbe, mint mondani  
 szokás. Abba a feltétlen dicsőhymuszban,  
 melyet az egész világ zeng Karls-, Marien-  
 és Franzensbadoknak, én ugyan nem fogom  
 a tenort énekelni, mert mi tőrés-tagadás  
 benne, van azokon kifogásolni való elég,  
 nem is kell nagyon keresni; de azért én  
 is meghajlom e fürdők nagy gyógyereje  
 előtt, dacára annak hogy sem a gyomrom  
 nem beteg, sem női bajom nincs (az hogy  
 nincs nőm, az nem baj) de még annyira  
 nem is hisztam meg, hogy Marienbadra volna  
 szükségem.

Azóta hogy itt bolyongok cseh szom-  
 szédjaink fürdőhelyein, nagyon kesdem be-  
 csülni tehetőségüket. Rossz politikusok le-

hetnek ugyan, de jó zenészek és még jobb  
 reklambhősök. Akárcsak az amerikaiak. Az  
 a bizonyos mese, mely folyton tartja magát:  
 hogy t. i. a cseh gyerek, mikor először  
 pillantja meg a bölcsőben a napvilágot,  
 vagy a hegedű vagy a krajezar felé nyul  
 piczi kacsójával, talán úgy értelmezendő,  
 hogy későbbben mikor keresetképpé válik:  
 vagy muzsikál az embernek a fürdőkben,  
 vagy pedig kifosztja mint szállodás, pin-  
 czér, kereskedő, fürdőtulajdonos, kocsis és  
 sok egyéb branchaban. No az nem baj ha  
 ez a problema megoldatlan marad is.

Az az egy bizonyos, hogy én most sem  
 értem, hogyan jöhetett Goethe 13-szor  
 Karlsbadba. Hiteles források szerint azon-  
 ban a németek legnagyobb költője itt min-  
 dig igen szép asszonyok társaságában volt  
 látható, a mi némileg megmagyarázza (s  
 előttem ki is menti) sűrű idejövételét. Az  
 otthon maradt asszonyok megnyugtására  
 azonban sietek itt kijelenteni, hogy ily dol-  
 gok manap már nem történnek itt. A spru-  
 delnak borsasztó lehűtő hatása van. A ki  
 három napot issik a karlsbadi vízből, elfe-  
 lejti hogy nők is vannak a világon. Ha  
 például a társaságomban levő urak valamelyikétől kíváncsian kérdeztem:

— Ugyan kérem ki ez a szép asszony?  
 Elvoltam rá készülve, hogy ezt a feleletet  
 kapom:

— Tudom is én. Sprudelt isszom.

Régebben mikor a Faust szerzője még  
 ide járt, nem volt még az a rossz hatása.  
 A német költészet igen sokat köszön Karls-  
 badnak, mert Goethe tényleg itt nyerte  
 vissza egészségét és friss életerőt merített  
 a sprudelből. De nemcsak a németek, a  
 hálás magyarok is szobrot emeltek a  
 gyomorgyógyító Tepl városnak s most  
 megpendítették azt az eszmét, hogy e szob-  
 rot Arany Jánosnak Karlsbadot dicsőítő  
 szép versével ékesítsék. A mosgalmat dr.  
 Orsó Mátyás indítja meg, ki szintén itt  
 keresi régi jó gyomrát, melyre egy fiskáli-  
 nak okvetlenül szüksége van. Torontáliak-  
 ban különben az egész vidéken nincs hiány.  
 Karlsbaden kurát használ még dr. Szent-  
 kláray Jenő, Leiningen Ármin gróf,  
 Zeitinszky pancsovai ügyvéd, Róssa  
 Ferencz és Hirsch Lajos nagybecskereki  
 polgártársaink és Kóssa módosi községző  
 Dessowffy püspök e napokban hagyta el  
 Karlsbadot.

Franzensbadban számos torontáli  
 hölgy mulat(?) Itt találkoztam dr. Gutt-

csak megél, de adósságát is képes volna törleszteni.

Közlegelőt minden esetre kell hasítani számukra, mert e nélkül nem lesz jövedelmező barom-tenyészet.

Nagy gondosságot igényel a kultur-intézmények létesítése is. Lehetőleg egyforma vallásukat kell összetoborzani egy-egy telepés községbe, a hol aztán a templomépítés nem maradhat el. Az iskoláknak mindenhol államiaknak kell lenniök. A felekezeti iskolákról szerzett tapasztalatok követelik azt.

**Viszály a Vatikánal.** Röviden említettük, hogy monarchiánk vatikáni nagykövetének, Reverterának Rómába érkezéséről a monarchiánk és a Vatikán között fölmerült differenciákról ad hirt. Egy beavatott francia lap erre vonatkozó római távirata egész terjedelmében következőképp hangzik:

„Revertare gr., Ausztria-Magyarország vatikáni nagykövete, tegnapelőtt érkezvén vissza Rómába, tegnap azonnal a Vatikánba ment és hosszan értekezett Rampolla bibornok államtitkárral. A látogatás igen fontos volt, mert két nagy kérdés rendezése forgott szóban, melyekre vonatkozólag Reverter grófnak Ferencz József császárral magával kellett értekeznie. Kitűnő forrásból tudom, hogy Reverter gróf megígérte a bibornoknak, hogy a magyar kormány rövid idő alatt modus vivendit fog előterjeszteni a vegyes házasságból született gyermekek keresztelési ügyére nézve. A nagykövet egyúttal biztosította a bibornokot, hogy a magyar kormány szintén rövid idő múlva a zágrábi érsekségre egy új jelöltet fog javaslatba hozni, a kit XII. Leo el fog fogadni, mert e jelölt egyike annak a négynek, a kiket ő maga megjelölt. Az új érsek személye nagy nehézségekre adott okot a szentszék és a kormány között, mely utóbbi makacsul ragaszkodott oly egyházi férfiúhoz, a kit a pápa nem akart elismerni és a kinek neve már úgy szerepelt hivatalosan, mintha annak

kinevezését a pápa már elfogadta volna. Ezek a tárgyalások két évig tartottak. Végre is a szentszéké lett a diadal. A „P. L.” a következő megjegyzést fűzi a jelentéshez, jelölve annak, hogy a Vatikánal fölmerült viszályos kérdések (az elkeresztelés és a zágrábi érsekség) korántsem tekinthetők úgy elintézettnek, mint a hogyan Rómában szeretnék tekinteni. Ime a közlés:

„A párisi Temps római azon jelentését, mely szerint a Rampolla bibornok-államtitkár és Reverter a gr. osztrák-magyar nagykövet közt végbement a konferencia arra az eredményre vezetett volna, hogy a Vatikán és Ausztria-Magyarország között fölforgó nehézségek egyetlen vonással félretétettek, — beavatott körökben nem erősítik meg. Ilyen meglepő eredményről eddig Bécsben sem tudnak semmit.”

A nehézségek, a melyekről imént emlékeztünk meg az akadályok, a melyek a barátságos megegyezés útjában állanak, annyira meg vannak gyökeresedve, hogy várni sem lehet mindjárt, az első rohamra való felretételüket. Már maga az is nyereség volna, ha a Vatikánban — bár időmulással is — az a meggyőződés kapna lábra, hogy még sem volna helyes cselekedet, ha Ausztria-Magyarország barátságával a monarchiának a kath. érdekek dolgában bevált odaadásával játékot üznének.

### Azt mondják.

A nagy Galeotto nem szűnik meg soha. Élete örök, mint az emberek gyarlósága, ő maga utálatos, mint a rothadó szenny és piszok. Hanem azért csak él, virágzik és minduntalan keresi áldozatait. Nem lehet előle kitérni, mert fölkeresi az embert a legelrejtettebb helyen is, nem lehet vele szemben védekezni, mert mindig lopva, mindig sötétben támad, nem lehet eltiporni, mert mentől erősebb szenvedéllyel harcolsz ellene, annál inkább szaporodik és annál inkább táplálja a gyanút. Egyetlen és biztos fegyver az, ha teljes közönyösséget szimlelsz vele szemben. Ha nem látod meg mérges fogait és nem sziszszensz föl, midőn husodba harap. A közönyösség igen bántja a nagy galeottot, amely annál kéjesebb gyönyörűséggel nézi áldozatát, mentől keservesebben vergődik a kínjai között. Ha pedig azt látja, hogy marásait föl sem veszed, szépen elfordul tőled, mert akinél nem látja mérgeinek hatását, avval egyáltalán nem szeret törődni.

mannával és leányával a szép Charlotte-vel, dr. Orsó Mátyásnéval, Deutsch Zsigánéval, Mangold Hermannéval és Schlesinger Gersónnéval.

Marienbadban Erdődi Dániel az előnyösen ismert író és költő nyaral. Azonkívül igen kellemes órákat töltöttem Főris József nagyikindai szolgabíró és szeretetreméltó neje társaságában.

S itt engedje meg, k. szerkesztő ur — ámbár ismétlem, hogy Marienbadot sem akarom felfedezni — hogy hangsúlyozzam, miszerint Marienbad a világ legszebb és legkellemesebb helyei közé tartozik. Mely véleményemet akkor sem változtatnám meg, ha az ismert Egerländer-féle kiránduló helyen nem szolgálnának a legbájosabb pinczérnök, kiket emberi szem valaha megpillantott. S ebben rejlik némi részben a marienbadi kura titka. Azt mondta valaki, hogy Marienbadban csak az fogy le, ki sokat jár és keveset eszik. Hogy sokat járnak ki az emberek, azt láttam, mert a szép pinczérnök alig győzték a sok kávéhozni. Még jobban értettem, hogy miért esznek keveset, mikor az étlap jobb oldalán alkalmazott s rendszeren az áraknak fenttartott rovatába vettem egy pillantást. Ha a szép kilátáshoz czimzett kiránduló helyünkön szintén ilyen csinos Hébéket alkalmaznának, Becskerek rövid idő múlva konkurrálhatna Marienbad-al. S miután kővér emberekben sincs hiány,

talán idővel meg is valósul még ez az eszme.

A három nagy fürdőnek van néhány tulajdonsága, mely egyformán érvényesül valamennyiben. Mindegyikben agyon lehet ütni az időt anélkül, hogy az ember tudná mit csinált vele. A sok és valóban kitűnő promenade-hangverseny, a kifogástalanul berendezett olvasótermek, a pompás hegyi-utak, csinos kiránduló helyek és kényelmes kávézó kertek, mindmegannyi hely és alkalom, hogy az idő elröpüljön a legkellemesebb dolce far nienteben. Ez persze csak nappal van. Mert daczára annak, hogy úgy Marienbadnak, mint Karlsbadnak igen kitűnő színháza van, sőt ez utóbbi helyen még egy volkesängertrupp is működik, fél 10 órakor kihal minden élet s a kávéházi személyzet épp oly csodálkozva, mint boszankodva néz rád, ha esetleg eszedbe jut tiznél tovább ujságot olvasni. Ide gyertek ti megrögzött lumpok, kik azt hiszitek, hogy csak akkor kezdődik az élet, mikor a szerb templom tornyában megkondul az esti harang.

De majdnem elfelejtettem, hogy egy negyedik cseh fürdőt is láttam, a mindenki által régóta ismert „gieshübl” hazáját. Nem akarom a gieshübl spricszer jóságát vitatni, hisz azzal régen tisztában vannak a tudósok, de hogyan lett Gieshübl-Puchsteinből híres fürdőhely, azt nem értem. Össze lehetne hasonlítani Marilla-völgygyel,

Kevés ember képes a névtelen rágalom szennyjét közönyösen törni. A leglegmatikusabb temperamentumot is kihozza sodrából. Pedig hiába haragszol, mert dühöd ellene tehetetlen; hiába kutatod forrását, mert száz és százféle vezetnek azok a kuszált szálak, melyekből a rossz nyelvek szövik „Azt mondják”-féle históriájukat...

Azt mondják, hogy P. ur öreg, kopasz, köszvényes, rut, zsémbes; nem szereti a virágot, a napfényt, a madárdalt. Korán lefekszik, mindjárt elalszik és egész éjjel hortyog.

Azt mondják, hogy P.-né fiatal, szép, ruganyos, gesztenyeszin hajjal, rózsás arccsal, aranyos jókedvvel. Szereti a virágot, a fényt, a dalt. Ha lefekszik, nyugtalan ábránd izgatja képzelődését és ha elalszik, hosszú szempilláin sokáig reszket egy forró könyccsepp.

Ekkor a nagy Galeotto szárnyakat ölt és gyorsan repül be a várost.

„Egy fiatal szép asszony, miként szerethet egy csunya öreg urat?”

„Egy asszony, akinek rózsás arca és aranyos jókedve van, hogy érzi magát egy férfi mellett, aki köszvényes és mogorva?”

„Egy asszony, aki szereti a fényt, a dalt, az illatot, mit keres egy olyan urnál, aki olyan, mint a vakond és olyan mint a lajhár?”

„Egy asszony, aki szeret ábrándozni és akinek nyugtalan vére mindig háborog, nincs-e elkárhozva egy olyan emberrel, aki mindig alszik és melléje hortyog?”

Es ilyenkor, ha a szegény P.-né D. urral szoba áll: ha P.-né K. urnak köszön; ha P.-né szépen öltözik, megindul a legfrissebb pletyka. Azt mondják, hogy D. urat szereti, P. urral kacérkodik, S. urat bolondítja. Azt mondják, hogy irtózatossá egy asszony és még sokat mondanak csak azért, mert P. ur zsémbes, kopasz, kissé öreg és köszvényes, míg P.-né fiatal, szép és jókedvű.

Az igazság pedig az, hogy ez a szép fiatal asszony az urát állandóan kényezteti, cizrogatja sik fejét és mindig így szólítja: „kedves öregem!”

Azt mondják, hogy X. ur minden vagyonát elvesztette. Pedig gazdag ember hírében áll még ma is: ámde csak felfújó hólyag, mely egy perc alatt összszeomlik. Fényes háztartása csak játszott. Az utcán még mind sokat mutat. Előkelő magatartása és jó ruhája van, de otthon éheznek.

„Azt mondják, hogy kártyázott!”

„Azt mondják, hogy a börtén játszott!”

„Azt mondják, hogy szeretőt tartott!”

Es ez a rémes hírfűzér ismeretlen homályból tör elő, nyom nélkül bolyong szerteszét. Nem ismered a kezdetét és nem számíthatod ki a végét. Nem tudod, hol jelent meg, és nem tudod, hol enyészik el.

A dolog pedig úgy áll, hogy X. urnak semmi baja sincs, csak ez a sületlen pletyka csinál egy napig rossz étvágyat.

Y. ur gazdag ember, házat, földet vesz, fogatot tart, finom szivarokat szí. Mikor vásárol, nem alkuszik, mikor fizet, nem panaszkodik. Ehhez is van szava a nagy Galeottonak.

„Azt mondják, hogy hamis kártyás!”

„Azt mondják, hogy vak szerencse érte. Nem az ő érdeme. Sorsjegyen nyerte mindenét!”

„Azt mondják, hogy a nagyapja sikasztott, ő maga pedig uzsorás!”

csak hogy ennek nincs savanyuvize. Az egész Gieshübl áll néhány nyaralóból, a többi házak mint savanyuvizes raktárak. Van egy csinos parkja, melyben néhány kicsi és nagy gyerek lawn tennist játszik, de még egy ugynevezett kurszalón sem található, s attól az egyetlen veszélytől, hová az idegen kénytelen menni, óva intek minden jó embert.

De Mattoni ur oknélküli öndicsőítését és reklámjait elfelejteti az a gyönyörű vidék, mely az Eger folyó jobb és balpartján gyönyörködteti az utas szemét. S az a szüzi harmat, mely a heglánc sötétzöld fain reszket, annyival jobban esik a szemnek és kedélynek, mert tudjuk, hogy a csendes magányból, mely szinte hívni látszik azokat, kiket bú vagy gond aggaszt, egy félóra múlva ismét beérünk Karlsbadba, a legújabb kor e valóságos Babeljába.

Itt is vagyunk már. Előttünk kimagaslik a karlebadai ifjuságnak szánt gyönyörű kő-sépiskolai épület, a közönség seregesen tódul arrafelé, ahonnan Straus örökifju Börgerének édes dallamai hangzanak, kezdődik a délutáni hangverseny. Itt vagyunk a Pupp kertjében. Mennyi sok szép asszony meg leány szürcsöl itt kávé! De kár, hogy az embernek sprudelt kell innia...

Maradtam a tek. szerkesztőség jógyomru hive

Karlsbad, aug. 6-án.

B. L.

Y. ur csak érzi, hogy nagyon kényelmetlen neki a hírek szárnyalása, de sem a forrást nem ismeri, sem megakadályozni nem tudja. Tűr és izzad. Aztán várja, hogy valaki mondja el róla az igazat; szorgalom, munka, takarékoság és szerencse. Ime, a vagyoni alapja.

Csak hogy az emberek, ha nem is nagyon rosszak, de a rosszat nagyon szeretik s így az igazságot kevésbé pártolják. Valószínűleg azért, mert nincs meg benne a korszellem elementuma: az igazító hang.

T. P.

## HIREK.

— **Torontálmegeye rendkívüli közgyűlése** Rónay Jenő főispán elnöke alatt, a bizottsági tagok csekély részvétele mellett ma folyt tovább, a tárgysorozatba felvett ügyek sokasága miatt azonban ma sem ért véget. A közgyűlést holnap délelőtt folytatják s előreláthatólag be is fejezik.

— **A történelmi hangversenyt** a Káldy Gyula vezetése alatt működő társaság, holnap, csütörtökön esti 8 órakor tartja meg a nagybecskereki színházban, a rendes helyárok mellett. Midőn a közönséget figyelmeztetjük, hogy igyekezzék mielőbb jegyekről gondoskodni, megjegyezzük, hogy jegyek Mangold Hermann ültében válthatók és a kiváló élvezettel kecsegtető speciális hangverseny műsora az, mit lapunk tegnapi számában közöltünk.

— **Közkórházak a megyében.** A megyei közkórházak létesítése ügyében kiküldött bizottság tegnap délután a megyeház palotájában, az alispáni kisteremben ülést tartott. Az ülésen a kiküldött bizottság tagjai kívül számosan jelentek meg, jelölve annak, hogy a létesítendő közkórházak dolga meggyeszerre élénk érdeklődést keltett.

Az ülésen Daniel László alispán elnöke alatt jelen voltak: Hegedüs Miklós főjegyző, Karácsonyi Jenő gróf, Tószögi Aladár dr., Babits József, Grosz József, Stark János, Tauszig Izidor dr., Kuhn Lajos dr., Marschan József, Dadits Alajos, Rözer Ádám, Plechl Szilárd dr., Haidegger Alajos dr., Bagári Pál, Kherer dr., Fischer Miksa stb.

## A vén szótár.

Turgenjev „Fatalistá“-ját szép fikciónak tartottam mind a történet megése napjáig.

A s-i lyceumban az utolsó esztendő diákoskodtuk együtt huszonkilencz vig fü. Feketlen remény dagasztotta mindannyiunk kebelét, mikor arra gondoltunk, milyen más lesz a világ, tul az iskola összefaragott padjain.

Nos és csalódtunk, mint előttünk annyian csalódni fognak. A padokból a világba, a világból a padok közé kíváncsoktunk, abba az életbe, melynek napsugaras órái, borus percei olyan kedves emlékeket hagytak lelkünkben, mint a dajka dala, mely gyermekkorunk tündér álmaiba ringatott.

Ezek között az emlékek közt van egy szomorú, sötét történet. Mellettem fejlődött és végződött be.

Mindig olyan merengő fiu volt az a Kalocsai Jenő. Vig sétákon nem mosolygott, a professzorokat sohasem utánosta. Vele laktam, de nevetni sohasem láttam.

Ugy megszoktam azt a nyugodt, komoly arcot, hogy igazán aggódni kezdtem, mikor egy februári estén nyolcs óra után sem volt még otthon.

Egyszerre kitarul az ajtó és halott-halványan lép be Jenő.

A mint engem észrevett, hosszan nézett reám, majd megtörölte issadt homlokát s lerogyott egy székre.

— Hallgass meg — kezdé. — Látod azt az öreg Paris — Pápai szótárt. Nekem nem kell. Pénzre volna szükségem. Ne adj kölcsön. Vedd meg tőlem.

A kórházak decentralizálásának eszméje hosszú és élénk vitát idézett elő, melyben részt vettek: Daniel László, Hegedüs Miklós, Babits József, Haidegger Ödön dr., Tószögi Aladár dr., Karácsonyi Jenő gróf, Plechl Szilárd dr. és Kuhn Lajos dr., a ki hosszabb érdekes beszédben fejtette ki a decentralizálás szükségességét.

Végül határozatba ment, hogy Nagybecskereken 80—100 ágygyal egy nagyobb-szabású közkórház létesíttessék, melynek építési költségeire az összes rendelkezésre álló összeg felerésze fordíttassék.

A rendelkezésre álló összeg másik fele-része pedig arra szolgáljon, hogy azon a megye különböző részeiben, egyelőre összesen 4—5 kórház állíttassék fel, mindegyik 20—24 ágygyal.

Elhatározta továbbá a bizottság, hogy a megye összes járásaihoz és községeihez felhívást fog intézni arra nézve, hogy az építendő kórházakhoz minő áldozatokkal volna kész járulni, valamint megállapodtak abban is, hogy a vármegye törvényhatósági bizottságának őszi közgyűlésén előterjesztést fognak tenni az iránt, hogy az 1%-os megyei pótdadó a kórházak építési céljaira 10 évre megszavastassék.

Megbiztatt továbbá az alispán, hogy egy ily vidéken építendő közkórház ter-vét és költségvetését, tájékozással készíttesse el.

A Nagy-Szt.-Miklóson és Csókán fenálló közkórházaknak kibővítését vette tervbe a bizottság.

Ha a járások és községek részéről beérkeznek a válaszok arra nézve, hogy minő áldozatokkal hajlandók támogatni a felállítandó közkórházakat, akkor a bizottság újból összeül, s ez alkalommal fog dönteni a felett is, hogy mely vidékeken állíttassanak fel ily közkórházak.

— **Az Eremiták párt bukása.** Nagy kinkindaróli sürgönyzi levelezőnk, hogy az ottani szerb egyházközségi választmányi tagok választásánál a széles körben ismert hírességű Eremiták Pál pártja csufos vereséget szenvedett s kisebbségben maradt.

— Jó, megveszem. Mindegy bárkié, hisz együtt használtuk eddig is.

— Add ide érte a pénst.

Odaadtam

Mikor átvette az utolsó hatost is, még jobban elhalványodott.

— Mi bajod?

— Már semmi. Most már nem lesz semmi bajom többé. Nem érted magyaros feleletemet? Nos, hát elmondom az okát. Nézz erre a vén könyvre. Még a szaga is olyan, mint a holt emberré. Halálos ítélet van annak a lapjain. Jaj annak, a ki nem ismeri e kopott, elhalványodott levelek történetét. Hallgass reám. A tied, már tudnod kell mindent. Ezen a vén könyvön az átok ül, hogy ha tulajdonosa eladja, meg kell halnia. Ne gondold, hogy babonás mese ez. Ne szakíts félbe. Öregapám mesélt arról, hogy volt barátjának egy vén szótára, ez az átok ült rajta. A czimlapon az évszám felett egy veres kereszt látszott. Öregapám barátján betelt az átok s e rémes történetet nem tudtam elfeledni, bár mindig mesének tartottam. Tavalgy a tánczórában megismertem Gabriellát. Tudod, milyen szép leány. Beleszerettem. Nem úgy, mint a gyermekek szoktak szeretni, ábrándozva, sóhajtván. Egő lélekkel, vad szenvedéllyel szerettem. Gabriellának jegyese volt.

— Meghalt.

— Igen, itt a mese folytatása. Megismerkedtem asszal az emberrel és mosolyogva kötöttem barátságot vele, kit lelkem mélyéből gyűlöltem. Látogatába voltam nála, pár pillanatra távozott szobájából, én

addig könyvtárát nézegettem. Figyelmemet kutyabőr-kötésű vén könyv vonta magára. Felnyitottam az első dolog, mi rajta szemembe ötlök, az évszámok fölött a veres kereszt. Borzasztó gondolat villant meg agyamban. . . Éppen akkor lépett be az az ember. Kérve kértem, hogy megszeretném venni a szótárt, azt a vén könyvet. Eladta és két hét múlva föbe lölte magát.

— Azt mondják, — szoltam, megörült és . . .

— Hagyd el. Sokat nem ért a mindenhez érteni akaró ember. Gabriella egy hétig siratta, egy hétig szomorú volt s a harmadik héten bába ment. Ott találkoztam vele a gyászos eset óta először. Valami nehézség nyomta a lelkemet. Mintha hangom nem volna olyan tiszta, mint előbb, úgy éreztem. De szenvedélyem annál jobban tombolt.

Bevallottam Gabriellának, hogy szeretem s ő reményt adott. Ugy éreztem, mintha az a hideg, átlött szívű ember elibém jött s gratulált volna. . .

A bál után levelezni kezdünk. Természetesen titokban.

Igy mult el hónap, kettő, majd több a más napig.

A sétatéren mentem végig estefelé. Közönyösen jártam-keltem a közönyös arcok között s mikor a sétaut végére érve megfordulok, szemben találtam magamat ő vele. Igen, Gabriellával. Szikár, szöke ember karján sietett tovább. Szinte öntudatlanul mentem utána, mosolyogva mutatta be a szöke, szikár emberben férjét, kivel

köszönetet. — Délben József főherczegnél ebéd volt, melyben Holdházy apáton, Rauer dr. és Schurger dr. udvari orvosokon, a főudvarmesteren, Unterauer titkáron, Libits jószágigazgatón és a kisjenői uradalom küldöttein kívül más idegen nem vett részt. Délután népnépzés volt, este pedig a tüzoltóság fátylasmenetet s az alsóúti csigánybanda szerenádát rendezett. A főherczegi családhoz e nap alkalmából számos üdvözlő sürgöny érkezett. Üdvözlő sürgönyöket küldtek Szapáry miniszterelnök, a kormány legtöbb tagja, Vaszary Kolos herczeg primás, Fehér Ipoly főpát s más előkelőségek. Az ünnepélynek bizalmas családi jellegét József főherczeg határozott kívánatára tartották meg.

## Táviratok.

### A kereskedelmi miniszter programbeszédje.

Budapest, augusztus 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Lukács Béla kereskedelmi miniszter tegnap Marosvásárhelyen, a tiszteletére rendezett diszebed után megtartotta programbeszédét, melyben meleg szavakkal emlékezett meg Barossról s jelezte, hogy az ő nagyszabású terveit igyekszik megvalósítani.

Külkereskedelmünk fejlesztése érdekében a szerződési politikának a hiva.

A nemzeti kiállítást az 1892. évi II-ik törvényczikk értelmében, a millenium alkalmából, megtartandónak véli.

A zónarendszer fentartását kívánatosnak mondja s új keleti vasúti összeköttetést helyez tervbe.

Este a miniszter tiszteletére kivilágítás és fátylaszene volt, mely alkalommal Csontos Olivér ügyvéd üdvözölte a minisztert. A miniszter az erkélyről válaszolt.

### A kolera.

Budapest, aug. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból jelentik: Proust dr.-nak a higieniai bizottság

Budapesten egy hete kelt össze, németországi nagykereskedő volt.

— Férjem nem tud ugyan még magyarul, — szolt ő — de majd megtanítjuk.

— Ha nem érti meg nyelvünket — szoltam én — úgy megkérdezhetem öntől, miért üzött velem játékok.

— Ugyan ne vegye komolyan. Időtöltésnek kellemes volt, de csak nem akarja kinevetetni magát azzal, hogy komolyan veszi?

— Köszönöm a felvilágosítást. Isten önnel, Gabriella.

Aztán kifutottam a városból. Magam se tudtam merre jártam s hogy értem haza... Vége már az egész komédiának. De nagyon megfiztettem érte.

Ennél többet egy hangot se mondott az este.

Iparkodtam neveltségessé tenni előtte az egész szótárt magát. Csak fejét csóválta s nem felelt semmit. Meg volt ő arról szentül győződve, hogy igazat hisz.

Napról-napra sápadtabb, estéről-estére isgatottabb lett.

Ködös őszi alkonyat volt, mikor az a hir futott végig az egész városban, hogy Kalocsay Jenő az erdőben agyonlötötte magát. Kisiöttünk a szerencsétlen halott-hoz. Ott hevert mellette pisztolya, közel hozzá a félig elégett töltés, a vén szótár czimlapja.

Az évszám felett a veres kereszt, az ép maradt, nem égett el...

Peregrinus.

hoz beadott jelentése a kolera állásáról külföldön, azt az értesítést tartalmazza, hogy Spanyolország Valencia tartományában néhány koleraeset fordult elő. A hirt fenntartással lehet fogadni.

### A pápa és királyunk olasz barátsága.

Budapest, aug. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisi jelentések szerint az ottani „Figaro” Rómából a következő sürgönyt kapta: Revertera gróf a ki most érkezett vissza Ausztriából, megnyugtatta a pápát azon hírekre vonatkozólag, melyek szerint Ausztria-Magyarország uralkodója vissza akarja adni az olasz királynak a látogatást, melyet az utóbbi hosszabb idővel ezelőtt Bécsben tett. A nagykövet kijelentette, hogy a politikai szükség azon kötelességet szabta az uralkodó elé, hogy Olaszország királyával szövetkezzenek, de ezen szükség sohasem fogja őt kényszeríteni oly eljárásra, mely alkalmas volna a pápát érinteni.

### Uj oláh röpirat.

Budapest, aug. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) „Die Rumänische Frage in Siebenbürgen und Ungarn” czimvel állítólag az erdélyi és magyarországi egyetemi oláh ifjuság vas-kos füzetet adott ki, válaszul a magyar ifjuság memorandumára. A röpirat oláh, német, angol, francia és olasz nyelven jelent meg, és valószínűleg orosz pénzen adták ki Európa félrevezetésére, telve undok rágalomokkal és vak gyűlölettel.

### Osztrák-magyar hadihajók Genuában.

Budapest, aug. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Genuában az osztrák-magyar flottát a „Ferencz József”, a „Rudolf” nevű hadihajók, s még egy harmadik hadihajó, a mely még kijelölve nincs, fogják képviselni.

### Lázongás Sopronban.

Budapest, augusztus 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Sopronból jelentik: Vetter filloxera-biztosít ma délelőtt, midőn Fechtinger György elpusztult szőlőjének kiirtását a bizottság jelenlétében megakart kezdeni, körülbelül 70-100 szőlőmives hatolt a szőlőbe, megtámadták a bizottságot, úgy hogy futva kellett menekülniök. Finck polgármester személyesen tett jelentést az államügyésznél a lázadók ellen. A jegyzőkönyvet délután vette fel Élő vizsgálóbíró s ugyancsak délután 100 honvédet rendeltek ki a szőlőbe. Az eset egész városban beszéd tárgyát képezi s hir szerint több elfogatás fog történni. A filloxerás szőlő kiirtása a fegyveres erő védelme alatt folyik.

### A debreczeni kereskedelmi akadémia felavatása.

Budapest, aug. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Debreczenből távirják: A debreczeni kereskedelmi társulat nagy előkészületeket tesz a 200,000 frtba került keresk. akadémia ünnepélyes felavatására. Meghívják Csáky és Lukács minisztereket; Csákyt azért is örömmel fogadják, mert 25 év alatt egy kultuszminiszter sem volt Debreczenben, melynek pedig annyi virágzó tanintézete van.

### A primási javak bérbeadása.

Budapest, aug. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Vaszary Kolos herczegprimás elhatározta, hogy a javadalmához tartozó egyházi birtokokat bérbe adja. Legközelebb 30.000 hold kerül bérbeadás alá. A kormány a tervhez már hozzájárult.

### Véres szerelmi dráma Temesvárott.

Budapest, aug. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Temesvárról sürgönyzik: Geisszel Vilmos gépész, kit fiatal neje nemrég elhagyott, tegnap visszaérkezett Temesvárra, hogy nejjével kibéküljön, a mi látszólag sikerült is. Midőn este 8 órakeretben a házuk kapuján kiléptek, az asszony szeretője Schneider Péter Geisszelle rohant, s éles késsel négy súlyos sebet ejtett rajta, mire Geisszel összerogyott. A halállal vívódó Geisszel kihallgatása alkalmával azt a gyanút fejezte ki, hogy a merénylet felesége tudtával történt.

### A testvérek gyilkosa.

Budapest, augusztus 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Valló Mihály rablógyilkos konokul tagad, de sok terhelő adat ellene bizonyít.

### A szerb kereskedelmi szerződés.

Budapest, augusztus 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből távirják: Ma irták alá a külügyminiszteriumban az Ausztria-Magyarország és Szerbia közt létrejött kereskedelmi szerződést. Egyidejűleg Németország és Szerbia közt kötendő új kereskedelmi szerződést a paragrafusokba foglalták.

### Fenyegetett diplomata.

Budapest, augusztus 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A „Times” írja, hogy Szófiából jelentik, hogy Konstantinápolyban Dimitrow bolgár ügyvivő élete veszélyben van. Egész sereg gysnus ember leselkedik rá. A török rendőrség ki nem elégitő védelmet ad neki.

### Egyiptom semlegesítése.

Budapest, augusztus 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisi politikai körökben nagy érdeklődést kelt a sir Charles Dilke javaslata, hogy Egyiptom semlegesnek nyilváníttassék. A semlegesesség a hatalmak kezessége alá helyeztetnék. Franciaország a kérdés tárgyalása iránt barátságosan viselkedik s azt hiszik, hogy Törökországot, — mely természetesen ellenezni fogja — szintén sikerül megnyerni.

### A párisi anarchisták.

Budapest, aug. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból jelentik, hogy az anarchistáknak állítólag sikerült 150 kiló dinamitot a városba becsempészni.

### Az új angol kormány.

Budapest, aug. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból jelentik, hogy az angol külügyminiszter Roseberry lesz, tehát Anglia külügyi politikájában változás nem fog beállani.

### A budapesti gabnatözsdeéről.

Budapest, aug. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.)

Határidő üzlet:

Buza őszre 7.65—70.

Buza tavaszra 8.08—10.

Tengeri aug.—szept. 4.77—79.

Tengeri szept.—okt. 4.88—90.

Tengeri máj.—jun. 5.25—27.

Zab őszre 5.49—51.

Káp-repcze 10.80—85.

REGÉNY-CSARNOK.

Egy csúnya asszony története.

(Eredeti regény egy kötetben.)  
- A „Torontál” számára írt: -  
Törös Tivadar.

(22-ik folytatás.)

Állása jutott eszébe és a közönség s végül a kötelesség, melyre ugyan nem esküdött sem feszület, sem pedig tudós gyülekezet előtt, de melynek megtartását megfogadta szívében: becsületére, mikor e nehéz pályát választva erkölcsbírónak szánta magát.

Hirlapíró soha nem tekinthet magán-ügyeire, ha korrektül akar ítélni. Ő a közönségé szívével, gondolataival együtt. Magának addig él, a míg a közönséget szolgálhatja, és ha ebben az önfeláldozásban magán ejt legtöbb sebet, asszal éppen úgy nem törődhetik ő, mint a hogy nem gondol azzal a közönség.

Fegyvernek ebben a tekintetben ideális jellem volt a mikor gondolataiban idáig jutva eszébe ötlött, hogy Dengeleginél tulajdonképpen egy szédelővel áll szemben, a kit nem ismer talán senki, a kinek nincsen helye a társaságban, a ki talán még porkolábokkal sem szoríthat kezét, — ezeket elgondolva egész tisztaságában támadt föl benne a hirlapíró és csakhamar készen volt az elhatározással, hogy elvesziti a saját ügyeit és megtartja szavát úgy, a hogy Károlynak ígerte meg kevés idő előtt, mikor biztosította, hogy az ő ügye attól a percztől kezdve a lapé is.

Fölvette a tollat, és — írni kezdett. A keskeny papirdarabok gyors egymásutánban teltek meg az apró fekete betűkkel. Fegyvernek gyorsan dolgozott, mintha minden sorral végtelenül szietnie kellene, hogy két embert, de talán százakat is, sietve mentsen meg egy láthatatlan veszélytől.

Eltelt egy jó óra és Fegyvernek készen volt az első támadással.

A cikk erőteljes, férfias hangon volt tartva minden durvább szenvedélyesség nélkül. Eleinte képletes kitételek következtek mintegy fölhívás alakjában a közönséghez szólva, hogy nem elég óvatos azoknak a megválasztásában, a kiket kitüntet, megtisztel. Azután egy város társaságá volt föltüntetve élénken színező vonásokkal és erről a társaságról el volt mondva, hogy néhány év óta valóságos bálványt alkotott magának egy emberben, ki gazdagságával, sajtóságon előzékeny modorával rabjává tett mindenkit, befolyását érvényesíti mindenütt a nélkül, hogy valaki csak egyszer is meg mert volna kérdezni tőle, hogy honnan vette a vagyonát és honnan bitorolja a jogot a köztisztviselőre?

Nos, a lap most ezt megkérdezi tőle, Dengelegitől, mire következett a Dengelegi Fehérvölgyön befutott pályájának leírása. A kifogásolás azonban mindjárt — az első aktusnál — mikor Dengelegi ügyvédi irodát nyitott, megállott, és ez a pont képezte a kérielhetlen leleplezést, az első támadást. A cikk hangja itt is nyugodt, de erős volt. Látszott minden során, hogy Fegyvernek adatok alapján dolgozott. Nyíltan, minden körülírás nélkül volt papírra vetve, hogy Dengelegi nincsen jogosítva az ügyvédi gyakorlatra. Diplomája van ugyan, de az hamisított. Erdélyben nem tud senki semmit Dengelegi nevű ügyvédéről; vala-

mennyi erdélyrézi város hatóságának levele a szerkesztőség asztalán fekszik az illető ügyvédi kamarakéval együtt, s ezekben egyenesen ki van mondva, hogy Dengelegi Dezső ügyvéd ott soha sem volt bejegyezve, nem is ismerték.

Ezt azonban a szerkesztőség nem hajlandó hinni, de mivel Dengelegi több ízben nyilatkozott oda, hogy Erdélyben működött és ott volt irodája, nyugtassa meg a közönséget és nyilatkoztassa ki a lapban, hogy ez tévedés és minden kétség kizárására mutassa be azon ügyvéd-vizsgáló bizottság írásos kijelentését, a mely előtt a diplomáért vizsgát állott ki. Ez igen könnyű és egyszerű mód lesz egy ilyen kényes vád megsemmisítésére. Ha ez bekövetkezik, a szerkesztő — minthogy ő hozta e denuncziálást nyilvánosságra — kész ünnepélyes formában rehabilitálni Dengelegit. Ennek a bekövetkeztéig azonban fölhívja a királyi ügyész és az ügyvédi kamara figyelmét e hiteles adatok alapján írott sorokra.

Körülbelül ez volt a veszélyes cikk lényege. Fegyvernek futólag még egyszer elolvasta, rájegyezte a nyomdai jeleket, és beadta szedésbe.

Mikor mindez megtörtént, szivarra gyujtva végig dőlt az ő barátságos ottománján, mely enyhén fogadta hátára ismerősét

— A koczka el van dobva, — gondola. Jöjjön aminek jönnie kell. Mindig ambízióm volt nagy gazembereket fölbuktatni. Ez mindenesetre nagy fa, de az igazságnál nincsen élesebb fejsze. Reggel egy hangyabolylyá válik a város, és két olyan árnyalat kerül egymással szembe, melynek nyomásában vagy ő pusztul el, vagy talán én is...

És az én drága „csúnya asszony“-om, Adél?...

XV.

A dorosaknai bányában végbement elfogatás után, Dersei kapitány a két ex-fegyenczet a dorosi rendőrségi börtönbe csukatta. Nyikulajt pedig megajándékozva, haza bocsátotta Jánosékhoz.

Az országuti fogadóban általános, nagy öröm volt a Nyikulaj rendőri sikere fölött. Maris asszony úgy traktálta étellel-itallal a derék darabontot, akár csak egy nagyuri vendég került volna a vörös terítékű asztalhoz.

Nyikulaj eközben hallatlan dolgokat mesélt a Ferdi és a Lajcsi elfogatásáról, nem mulasztván el azt is megmondani, hogy a kapitány mennyire örült a fogásnak és hogy a mikor a két összekötözött embert Dorosra szállították, Dersei azt mondta, hogy: „Na Nyikulaj, ha így haladunk tovább is, akkor hamar itt lesz a nagy nap!”

János és Maris jelentősen néztek össze. Ők tudták, hogy az a nagy nap, az ő szemfényüknek a Rózikának a boldogságát jelent. És a míg Maris asszony érsékeny sohajok közben elmélázott azon, hogy az ő Rózikája maholnap tekintetes kapitányné asszony lesz, addig János gazda erős füstököt bocsátott pipájából arra gondolván, hogy végre megtöri az öreg Derseinek a gögjét, a ki mindig csak úgy félvállról beszélt vele, a miért crehbéli szücsmester. No, most ha ő azt fogja mondani, hogy „fiam, a kapitány”, János gazda odamondja, hogy — a vöm a kapitány...

És kvittek lesznek.

(Folytatása következik.)

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1892 május 1-től.

Menetrend a Nagykikinda—nacskekerei vasútvonalon

|                               | 3512                | 3514  | 3502   |
|-------------------------------|---------------------|-------|--------|
|                               | v. v.               | v. v. | sz. v. |
|                               | I. II. III. osztály |       |        |
| Nagy-Kikinda—Nagy-Becskekerek |                     |       |        |
| Budapest ind.                 | 6.30                | 8.25  | 2.35   |
| Temesvár                      | 9.50                | 11.30 | 4.30   |
| Nagy-Kikinda                  | 3.05                | 4.05  | 7.20   |
| Karlova                       | 4.05                | 4.45  | 8.05   |
| Beodra                        | 4.25                | 4.57  | 8.15   |
| Török-Becse—Aracs             | 5.35                | 5.35  | 9.02   |
| Kumán                         | 6.05                | 5.58  | 9.22   |
| Melencze                      | 6.40                | 6.15  | 9.42   |
| Ellemér                       | 7.09                | 6.34  | 10.31  |
| Nagy-Becskekerek              | 7.33                | 6.51  | 10.15  |
|                               | érk.                |       |        |

|                               | 3501                | 3511  | 3518  |
|-------------------------------|---------------------|-------|-------|
|                               | sz. v.              | v. v. | v. v. |
|                               | I. II. III. osztály |       |       |
| Nagy-Becskekerek—Nagy-Kikinda |                     |       |       |
| Nagy-Becskekerek ind.         | 5.59                | 12.49 | 7.29  |
| Ellemér                       | 6.08                | 12.31 | 7.44  |
| Melencze                      | 6.30                | 12.51 | 8.15  |
| Kumán                         | 6.46                | 1.11  | 8.37  |
| Török-Becse—Aracs             | 7.11                | 1.49  | 9.13  |
| Beodra                        | 7.45                | 2.29  | 10.04 |
| Karlova                       | 7.56                | 2.42  | 10.23 |
| Nagy-Kikinda                  | 8.36                | 3.30  | 11.13 |
| Temesvár                      | —                   | 5.30  | 4.24  |
| Budapest                      | 1.30                | —     | 8.15  |

Menetrend a Torontál helyi érdekű vasutak vonalain

|                           | 3648*          | 3602   | 3612  |
|---------------------------|----------------|--------|-------|
|                           | v. v.          | sz. v. | v. v. |
|                           | I. II. III. o. |        |       |
| Versecz—Nagy-Becskekerek  |                |        |       |
| Temesvár ind.             | —              | —      | 12.00 |
| Versecz                   | 5.50           | —      | 2.30  |
| Versecz-Rét               | 5.57           | —      | 2.35  |
| *Temes-Paulis             | 6.03           | —      | 2.42  |
| Bethlen-Tanya             | 6.11           | —      | 2.48  |
| *Szivattyutelep           | 6.28           | —      | 2.58  |
| *Loudon-Tanya             | 6.29           | —      | 3.04  |
| Nagy-Margita              | 6.37           | —      | 3.15  |
| Zichyfalva                | 6.49           | —      | 3.26  |
| Györgyháza                | 7.01           | —      | 3.40  |
| Szécsénfalva              | 7.16           | —      | 3.57  |
| Ó-Lécz                    | 7.24           | —      | 4.07  |
| Kanak                     | 7.33           | —      | 4.19  |
| Bóka                      | 7.49           | —      | 4.36  |
| Szécsány                  | 8.00           | —      | 4.52  |
| Párdány l. alul.          |                |        |       |
| Szécsány ind.             | 4.01           | 8.10   | 5.07  |
| Szárcsa                   | 4.27           | 8.24   | 5.24  |
| *Lajosmajor               | 4.41           | 8.37   | 5.37  |
| Pusztá-Kenderes           | 4.58           | 8.43   | 5.46  |
| Lázárföld                 | 5.07           | 8.51   | 5.57  |
| Nagy-Becskekerek-Bégapart | 5.32           | 9.15   | 6.31  |
| Nagy-Becskekerek          | —              | —      | 6.15  |
|                           | érk.           |        |       |

|                                | 3601          | 3611  |
|--------------------------------|---------------|-------|
|                                | sz. v.        | v. v. |
|                                | 1., 2., 3. o. |       |
| Nagy-Becskekerek—Versecz       |               |       |
| Nagy-Becskekerek ind.          | 8.15          | —     |
| Nagy-Becskekerek-Bégapart      | 8.22          | 5.25  |
| Lázárföld                      | 8.50          | 5.58  |
| Pusztá-Kenderes                | 8.56          | 6.06  |
| *Lajosmajor                    | 9.2           | 6.14  |
| Szárcsa                        | 9.16          | 6.30  |
| Szécsány                       | 9.29          | 6.45  |
| Szécsány ind.                  | 9.44          | 7.00  |
| Bóka                           | 9.57          | 7.13  |
| Kanak                          | 10.14         | 7.35  |
| Ó-Lécz                         | 10.39         | 7.45  |
| Szécsénfalva—Ráros—Istvánvölgy | 10.32         | 7.38  |
| Györgyháza                     | 10.42         | 8.10  |
| Zichyfalva                     | 10.54         | 8.37  |
| Nagy-Margita                   | 11.09         | 8.45  |
| *Loudon-Tanya                  | 11.18         | 8.52  |
| *Szivattyutelep                | 11.26         | 9.01  |
| Bethlen-Tanya                  | 11.39         | 9.15  |
| *Temes-Paulis                  | 11.47         | 9.25  |
| Versecz-Rét                    | 11.55         | 9.33  |
| Versecz                        | 11.59         | 9.37  |
| Temesvár                       | 3.16          | —     |

|                  | 3702        | 3712  |
|------------------|-------------|-------|
|                  | v. v.       | v. v. |
|                  | II. III. o. |       |
| Szécsány—Párdány |             |       |
| Szécsány ind.    | 9.34        | 7.06  |
| Módos            | 9.56        | 7.32  |
| *Fény            | 10.07       | 7.44  |
| Párdány          | 10.18       | 7.55  |

|                  | 3713        | 3711  |
|------------------|-------------|-------|
|                  | v. v.       | v. v. |
|                  | II. III. o. |       |
| Párdány—Szécsány |             |       |
| Párdány ind.     | 7.00        | 3.30  |
| *Fény            | 7.13        | 4.03  |
| Módos            | 7.27        | 4.18  |
| Szécsány         | 7.50        | 4.41  |

Az éjjeli órák — esti 6 órától fogva reggeli 5 óra 59 percig — a percek számjegyeinek aláhúzása által (6.00—5.59) vannak megjelölve.

A \*-gal jelzett állomásokon a vonat csak feltételesen fel- vagy leszállás végett áll meg.

Dr. Brájer Lajos fel. szerk. távollétében a szerkesztésért felelős Jurkovic Aladár, főmunkatára.

# H i r d e t é s e k.

2913. kg. sz. 1892.

(365—33)

11228. ki. sz. 1892.

(363—22)

## Pályázat.

A nagytoráki körorvosi állás, Nagytorák község székhelyvel üresedésben lévén, ennek betöltésére nézve a választás folyó évi augusztus hó 30-án délelőtt 11 órára Nagytorák község-házánál kitűzetik.

E körhöz tartozik Kis- és Nagytorák község, ezek által fizetendő évi járulék a következő: Kistorák évenként 350 frt, látogatási díj nappal 50 kr., éjjel 1 forint.

Nagytorák község évenként 350 frt, látogatási díj nappal 50 kr. éjjel 1 frt.

A pályázók, a magyar, német és román nyelvnek szóbani, előbbi kettőnek pedig írásbani jártasságot kimutatni köteleztetvén felhivatnak, hogy kellően felszerelt folyamodványokat folyó évi augusztus hó 28-áig alólírott nál benyujtsák, később beérkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Nagybecskerek, 1892. évi augusztus hó 3-án.

**Bakálovich Ágost,**  
főszolgabíró.

## Ház eladás.

A mellenczei utcában 399-49. öi. szám alatt fekvő, azelőtt Traupmann-féle teljesen jó karba állított lakóház, udvar és kerttel, előnyös fizetési feltételek mellett szabad kézből eladó. (355—6.5)

Bővebb értesítést ad a tulajdonos

**Torontálmegeyei takaré- és hitelbank.**

2074. szám 1892.

(366—1.1)

## Árverési hirdetés.

Alólírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tcz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagybecskereki kir. járásbíró 1891. évi 11584. számú végzése következtében az orsovai erdőkincstári uradalom javára T.-Sziget község ellen 400 frt s jár. erejéig fogantatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 600 frtra becsült 3 drb. tenyészbika és egy vaspénzszekrényből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. bíróság 2074-1892. számú végzése folytán 350 frt tőkekövetelés és eddig összesen 23 frtban bíróilag már megállapított költségek erejéig T.-Szigeten, a község-házánál leendő eszközölésére 1892. évi augusztus hó 23-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tcz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Perlasz, 1892. évi július hó 30-ik napján.

**Hódy Antal,**  
h. kir. járásbírói végrehajtó.

## Birtokot keresek.

### Megvételre:

Azonnali készpénzfizetés mellett, 2500—3000 kat. hold terjedelemben. Feltételek: Vasuthoz közel, első rendű legyen, jó épületekkel, vízmentes.

Továbbá több kisebb terjedelmű birtokot is.

### Haszonbérbe:

Egy 2500—3000 kat. holdas, és több kisebb terjedelmű, elsőrendű szántóföldről álló birtokot.

Szíves ajánlatokat, a földterület teljes leírásával, a feltételek és utolsó ár közlésével csak tulajdonosoktól kér

(362—6.3)

**Rosenberg Károly,**

Arad, Simonyi-utca 2. szám.

(361—2.2)

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

## Pályázat.

Nagybecskerek rendezett tanácsu városnál 24 forint havi fizetéssel javadalmazott hivatali állásra ezenel pályázat nyittatik s felhivatnak mindazok kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket folyó évi augusztus hó 14-ik napjáig alólírott nál nyujtsák be.

A hivatali szolgának egy nyári és egy téli öltöny is jár. Megjegyzetetik, hogy kiszolgált közös hadseregbeli és honvéd altisztek elsőbbséggel bírnak a kinevezésnél. Nagybecskerek, 1892. évi augusztus hó 4-én.

**Krsztics János,**  
polgármester.

419. B. v. k. szám 1892.

(369—1.1)

## Árverési hirdetés.

Közhírré tétetik, miszerint a tekintetes bécsi cs. kir. városi deleg. járásbíró 1892. évi 4919. p. számú végzésével megkeresett tekintetes nagybecskereki kir. járásbíró 1892. évi 3286. p. szám alatt kelt végzése folytán Safár József bécsi könyvkereskedő végrehajtató részére, Hadfy Döme végrehajtást szenvedő nagybecskereki kir. közjegyzőnél 155 frt tőke és jár. iránti kielégítési végrehajtás útján 1892. évi július hó 11-én felülfoglalt és 500 frtra becsült 2 ló, 2 lóraláló szerszám és 1 Kölber-féle hintóból álló ingóknak Nagybecskereken a városháza előtt, bírói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladatása 1892. évi augusztus hó 16-ik napjának délelőtti 10 órára tüzetett ki.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, ugy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs — miszerint az 1881. évi LX. tcz. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéseig alólírt hoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy később bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölőlegére fognak utasíttatni. Nagybecskerek, 1892. évi július hó 31-én.

**Risztó Péter,**  
kir. bir. végrehajtó.

## Haszonbérbeadási hirdetés.

Alólírott mint a nagykikindai tek. kir. törvényszék 12201-1891. sz. a. végzéssel Valkány község részére ki-nevezett zárgondnok, közhírré teszem, hogy a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező, a Valkány határában fekvő, eddig mint legelő fennállt volt cc. 150 holdnyi terület öt egymásutáni évre szántónak, ez év augusztus hó 28-án Valkány község-házánál, nyílt árverés útján, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 1000 frt, melynek 10 százalékos bánatpénzképen az árverés megkezdésekor kezeimhez lefizetendő, mely bánatpénz a bérbevevő által egy évi haszonbér összegig kiegészítendő, mely összeg biztosítéképen csak az utolsó évi bérletösszegben betudódik. Az évi bérletösszeg minden év augusztus hó 28-án előzetesen lefizetendő. A bérletnek azon jog concedáltatik, hogy költségein a területet csatornázzathja s szükséges hidakat tetszés szerinti helyre felállithassa. Felmerült költségeinek megtérítése nélkül. Esetleg tavaszi belvizeit, a társulati csatornába, vagy esetlegesen a község tulajdonát képező gödrökbe, természetesen más területek veszélyeztetése nélkül levezetheti. Egyébként felvilágosítással szolgál a községi jegyzői hivatal s alólírott.

**Tábori Miksa,**  
zárgondnok.